

men een deel van haar in een nieuwe bouillon over, zoodat men zoo veel cultures als rustdagen der eerste „culture mère” telt. Eenmaal komt dan de dag waar het zaad, aan haar ontleend, onvruchtbaar zal blijken te zijn. Op dat punt gekomen neemt men als „culture mère” voor eene nieuwe serie van dagelijksche kweekingen, het kweeksel daags vóór het afsterven der eerste „culture mère” gezaaid. De tweede „culture mère” sterft wederom op hare beurt; men begint dan wederom eene nieuwe serie van dagelijksche cultures, als „culture mère” het vruchtbare kweeksel van den dag vóór het afsterven der tweede „culture mère” gebruikende, totdat men, zoo doorgaande, cultures verkrijgt, welke het konijn niet meer doodden, slechts voorbijgaande, alhoewel soms zeer belangrijke stoornissen (abscesvormingen) te voorschijn roepen, maar het in ieder geval onvatbaar voor de doodelijke inenting van het microscopische organisme van de febris typhosa van het paard, maken. Ten slotte beweert PASTEUR dat men er niet meer aan kan twijfelen dat wij eene algemeene attenuatiemethode, wier toepassing volgens de verschillende eischen der physiologische eigenschappen der verschillende microben moet gewijzigd worden, bezitten en dat in de toekomst daarvan de schoonste verwachtingen mogen gekoesterd worden.

Dr. J. HANLO.

VEGETARIANISME. — In het *Zeitschrift f. physiol. Chemie*, 1882, pag. 346, beschrijft FRAUGOTT CRAMER de voeding van een 64jarigen welgestelden vegetariër, die reeds 11 jaren lang aanhanger van die sekte was. Deze at $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ kilo per dag, waarin 74 gr. eiwitstof, 58 gram vet, 490 gr. koolhydraten, overeenkomende met 10 à 11 gr. N, terwijl de uitscheiding van N door de urine en faeces iets minder bedroeg. Het merkwaardigste van het geval was echter, dat van de 74 gr. eiwitstof slechts 49 gr. planteneiwit was, tegen 24 gr. afkomstig uit melk en voor toebereiding der spijsen gebruikte eieren, zoodat dit vegetarianisme slechts daardoor het leven kon in stand houden, omdat het een derde deel van zijn eiwit uit het dierenrijk ontleende en dus een dierlijk vegetarianisme was. CRAMER berekent ook dat het diaet van zijn vegetariër niet bepaald goedkoop kan genoemd worden, daar het alleen tot inkoop der spijsen 105—123 pfennig daags vereischte. Misschien is in dit opzicht het regime der minder orthodoxe vegetariërs of der associates, die ook visch eten, goedkooper.

A. P. F.

BOEK BESCHOUWING.

Hygieinische Untersuchungen über Luft, Boden und Wasser, insbesondere auf ihre Beziehungen zu den epidemischen Krankheiten, II.
VON Dr. JOSEF FODOR. Braunschweig 1882.

Toen NAEGLI zijn beroemd geschrift in de wereld zond en daarin de stelling verdedigde, dat verontreiniging van den bodem met faecalia, wel verre van schadelijk te zijn, eerder zou bijdragen tot het onschadelijk maken van infectiekiemen, scheen die stelling wel aan bijna ieder hygieïnist eene utopie te zijn, toch waren de argumenten niet gereed om die stelling te weêrleggen. Men